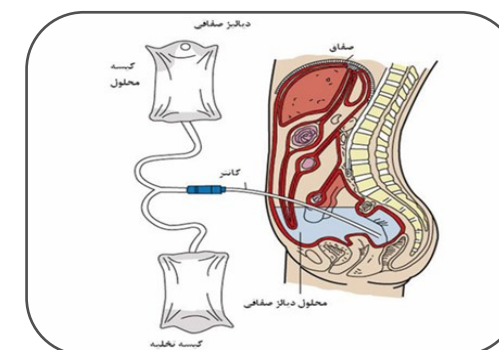

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی

مرکز آموزشی و درمانی

سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی

دایالیز صفاقی

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۴

شماره واحد آموزش به بیمار: ۰۲۶۳۵۷۷۱۱۲۵

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

شرح روش:

• با استفاده از دیالیز اعمال کلیه که شامل پاکسازی مواد زائد از خون، حذف مایع اضافی بدن و کنترل مواد شیمیایی بدن است توسط یک صافی، انجام می شود. دو نوع دیالیز وجود دارد که بر حسب شرایط بیمار و با نظر پزشک انجام خواهد گرفت:

• دیالیز خونی

• دیالیز صفاقی: در این نوع دیالیز، از صفاق استفاده می شود. صفاق پرده ای طبیعی است که حفره شکم را می پوشاند و دارای سوراخ های ریزی است که به عنوان صافی عمل می کند.

دلایل انجام:

• به طور کلی روش دیالیز به دلیل عدم کارکرد درست کلیه و برای پاکسازی مواد زائد از خون انجام می گیرد.

عوارض احتمالی:

• خستگی، بی حالی و در مواردی حالت تهوع می توانند از عوارض احتمالی این روش باشند.

روش انجام:

• پزشک با یک جراحی کوچک لوله ای داخل شکم تعبیه می کند. حدود ۱۵ سانتی متر از این لوله خارج از شکم و زیر لباس باقی می ماند. کیسه های مایع دیالیز را باید به این لوله وصل کرد.

• حفره صفاق معمولا با ۲ لیتر مایع دیالیز پر می شود و دیالیز در داخل شکم بیمار با استفاده از غشای طبیعی صفاق به عنوان صافی دیالیز انجام می شود. مواد سمی داخل بدن از طریق صفاق وارد مایع دیالیز می شوند و این مایع پس از انجام دیالیز از حفره شکم تخلیه می شود.

مزایای دیالیز صفاقی:

- اکثر افراد می توانند از این روش استفاده کنند و با تطبیق برنامه درمانی خود با کار، مدرسه و حتی سفر از درمان مناسب بهره مند شوند.
- این روش خصوصا در اطفال روش انتخابی است.
- برای انجام دیالیز نیاز به مراجعه به بیمارستان وجود ندارد.
- محدودیت مایعات و کنترل رژیم غذایی در دیالیز صفاقی به مراتب کمتر از دیالیز خونی است.
- دیالیز صفاقی خودکار با کمک دستگاه در هنگام شب و در زمانی که شما در خواب هستید انجام می گیرد.

معایب دیالیز صفاقی:

- بیمار باید دانش کافی در زمینه انجام دیالیز را داشته باشد.
- عفونت در صورت عدم رعایت بهداشت قبل و حین دیالیز لذا شستن دست ها و رعایت بهداشت قبل و در حین دیالیز بسیار مهم است.
- در نظر گرفتن مکانی مناسب در منزل جهت انجام دیالیز ضروری است.

فعالیت :

- از انجام فعالیت‌هایی که در صورت بروز تشنج خطرناک است مانند رانندگی در 90 روز اول درمان با این دارو خودداری کنید.
- برای جلوگیری از افزایش فشار داخل شکم زانوهای خود را خم نکنید و به حالت نیمه نشسته قرار نگیرید.
- از انجام ورزش‌های سنگین خودداری کنید ولی می‌توانید ورزش‌های سبک مانند پیاده‌روی را انجام دهید.

رژیم غذایی و تغذیه :

- رژیم غذایی آزاد بوده و بیماران تنها باید مصرف آبمیوه را محدود نمایند مگر اینکه پزشک یا کارشناس تغذیه نظر دیگری داشته باشند.
- رژیم پرفیبر و سبزیجات برای عدم بروز یبوست توصیه می‌شود.
- به دلیل مقدار پروتئینی که در جین دیالیز از دست می‌دهید نیاز به دریافت پروتئین بیشتری دارید.
- مقدار مصرف سدیم و مایعات رژیم غذایی می‌تواند آزاد باشد.

دارو :

تجویز کلسی‌تریول :

- همزمان با مصرف این دارو، از غذاهای غنی از کلسیم (مانند: فراورده‌های لبنی، ماهی آزاد، حبوبات، غلات، اسفناج و کلم استفاده کنید.

تجویز کربنات کلسیم :

- در صورت مصرف این دارو 1/5-1 ساعت پس از غذا مصرف کنید، در صورت بروز اختلالات گوارشی دارو 2-3 ساعت پس از غذا مصرف کنید.
- تا 1-2 ساعت پس از خوردن دارو از خوردن غذاهایی مانند اسفناج، ریواس، سبوس، دانه غلات، حبوبات، میوه‌ها و سبزیجات خودداری کنید.
- در زمان مصرف این دارو، از مصرف فراورده‌های الکلی یا کافئین‌دار خودداری کنید.
- در طول دوره درمان با این دارو، از استعمال بیش از حد دخانیات خودداری کنید.

تجویز اریتروپوئیتین :

- در صورت تجویز این دارو طبق برنامه تعیین شده توسط پزشک مصرف شود و هیچ نوبت آن فراموش نکنید.
- فراورده‌های مکمل حاوی آهن و ویتامین‌ها طبق دستور پزشک و تا آخر دوره مصرف کنید.

مراقبت :

- هرگونه ترشح، قرمزی، ورم و درد در محل خروج لوله دیالیز را سریعاً به پرستار یا پزشک خود اطلاع دهید.
- از حمام‌های داغ و طولانی، غوطه بردن در وان و سونا پرهیز نمایید.
- از کشیدگی لوله دیالیز جلوگیری کنید.

- محکم چسبیدن لوله دیالیز به پوست شکم را به یاد داشته باشید.
- در صورت حساسیت به چسب پانسمان با پرستار تماس بگیرید.
- بدون شستشو با نرمال سالین، محل را پانسمان نمایید.

در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- یک هفته پس از آغاز دیالیز، جهت کنترل وضعیت عمومی و بررسی وجود یا عدم وجود عفونت به مرکز مراجعه کنید.
- در صورت بروز علائم زیر سریعاً به اورژانس یا پزشک مراجعه کنید:
- تهوع و استفراغ، درد شدید، خستگی، ضعف، سردرد مداوم، خارش و قرمزی پوست، دانه‌های پوستی و کهیر، تحریک چشم، حساسیت چشم‌ها به نور، آبریزش بینی، درد استخوان‌ها یا عضلات، ضریبان نامنظم قلب، تشنج، تغییرات خلقی یا روانی، اضطراب، سرفه، تب، خیز (ورم)، گزگز اندام‌ها، درد قفسه سینه، کاهش ادرار 24 ساعته، طولانی شدن مدت زمان ورود و خروج محلول وجود فیبر و خون در محلول خروجی